

Masarykova univerzita

Filozofická fakulta

Ústav hudební vědy

Sdružená uměnovědná studia

Typologie publika hudebních produkcí

seminární práce

Obsah

1 Typologie.....	-2-
2 Publikum.....	-3-
3 Typologie publika hudebních produkcí	
3.1 Rozdělení publika.....	-4-
3.2 Aktivity publika.....	-4-
3.3 Sociologie publika.....	-4-
3.4 Složení publika.....	-4-
3.5 Získávání publika.....	-5-
3.6 Vliv hudby na publikum.....	-5-
3.7 Vliv interpretů na publikum.....	-5-
3.8 Péče o publikum.....	-5-
4 Bibliografie.....	-7-

1 Typologie

- vědecká metoda, která zobecňuje a pokouší se seřadit určité jevy podle podobných znaků
- metoda vědeckého poznání, která se zabývá rozkladem souboru objektů s určitými vlastnostmi do skupin a jeho výsledek
- při jejím vytváření se výzkumník snaží ukázat strukturu zkoumané množiny objektů z hlediska, které je zajímavá a objevit jejich spojitosti
- je to projev obecnosti, zákonitosti nebo podstatnosti
- metoda, která umožňuje klasifikaci jevů
- shrnuje množství stejnorodých fenoménů skrytých v abstraktních pojmech
- cílem typologie je vyjádření něčeho obecného, ne jen abstrahovat a podřazovat jednotlivé případy pod obecné souvislosti
- je to jev projevení jednotlivého a zákonitého

2 Publikum

- neboli obecnstvo, recipient, příjemce
- je to každý individuální nebo institucionální subjekt přijímající umění podle různých kritérií, které dále zpracovává
- skupina lidí účastníci se společně dramatické, umělecké, literární, hudební, divadelní nebo filmové produkce
- rozlišují se tyto typy: nadšenec, diletant, sběratel, umělecký kritik, estét, umělecký historik, šosák
- typy se zdůvodňují zčásti biologicky a psychologicky, např.: smyslově zrakový, sluchový, motorický, imaginativně motorický nebo reflektivní
- dále existují tyto typy podle Frankla, které mají specifické zájmy, způsoby vnímání a chování: milovník, zákazník, mecenáš, obchodník, znalec, konzervátor, dědic, kritik, umělecký politik, umělecký pedagog, uměnovědec, estetik

3 Typologie publika hudebních produkcí

Toto publikum je část veřejnosti se zájmem o hudbu a uspokojováním svých potřeb se podílí na rozvoji hudební tvorby a to hlavně jako hodnotící činitel.

3.1 Rozdělení publika

Publikum má vytříbené, náhodné a často proměnlivé postoje. Proto se rozděluje do skupin jako například: publikum vděčné, chápající, chladné, svéhlavé, nezanedbatelné, zaostalé, povrchní a náročné.

3.2 Aktivity publika

Není to jen skupina pasivně vnímajících lidí, ale aktivních diskutujících o viděných dílech, jejich provedení, výkonech účinkujících. Často se zajímá o dalších informace, například sledováním recenzí. Nebo se shromažďují v tzv. abonentních skupinách a návštěvnických klubech. Dožadují se, aby hudební produkce reagovaly na rozhlas, televizi a film, které dnes při výchově publika velice napomáhají.

3.3 Sociologie publika

O složení, postojích a chování hudebního publika přináší řadu poznatků sociologie. Vzhledem k tomu, že zájmy publika jsou různorodé, můžeme je členit na skupiny podle věku, životního prostředí, zaměstnání a podle zájmu o různé hudební žánry. Lidé mají omezené své zájmy v různých životních obdobích, například když rodina pečuje o malé děti, nebo když bydlí vzdáleni od centra uměleckých stánků. Publikum je uskupení živé, má složku dlouhodobou a proměnlivou, kdy její příslušníky ztrácí a doplňují se o nové členy nových generací. Při získávání a udržování publika se hledí také na rozdílnost zájmů o různé hudební žánry. Všichni lidé nebudou nikdy stejně nadšeni ze zhlédnutí opery či nějakého koncertu.

3.4 Složení publika

Základ návštěvníků kultury tvoří publikum stálé, což jsou pravidelní návštěvníci. Publikum příležitostně navštěvuje divadla a koncerty nepravidelně, náhodně, jejichž zájmy o hudbu nejsou dostatečně velké. Další skupinou jsou potenciální návštěvníci, kteří se zúčastnili hudebních produkcí zatím málo, a proto se do okruhu publika zatím nezařazují.

3.5 Získávání publika

Získávání publika je důležitý proces, kdy se z náhodných návštěvníků vychovává početné stálé publikum. Úkolem hudebního žánru je vést publikum k zaujetí pro nejvyšší uměleckou tvorbu i o tvorbu méně známou a novou, umělecky náročnější i méně závažnou. Oblast hudby se rozlišuje na zábavnou, jejímž úkolem je přivádět publikum k náročnějším žánrům s uměleckou s vyšší aspirací a také naopak, kdy návštěvníky operety získávat i pro muzikály.

3.6 Vliv hudby na publikum

Nejdůležitějším faktorem je působení hudby na orientaci zájmů publika. Pozornost posluchačů přitahují některé skladby hned při prvním setkání, oblíbí si je a začínají navštěvovat ty produkce, kde jsou jejich oblíbená díla uváděna. S tím je spojený i zájem o další informace, pořizování nahrávek a propagace děl mezi známými. Základem upoutání publika je zvolení vděčných témat. Na poli operním jsou to díla z období romantismu, pro koncerty a divadelní představení je vhodné vybírat kvalitní přitažlivá díla, která budou zájem publika rozšiřovat. Někteří skladatelé proto píšou nejedna díla pro určité publikum, na které se v průběhu času zaměří.

3.7 Vliv interpretů na publikum

Význam osobností interpretujících hudební díla je dalším činitelem ve výchově publika. V populární hudbě se lidé soustředí spíše na interpreta než na obdiv skladby. Oblíbený interpret pak může mít i výchovný vliv na jeho umělecky zavázané publikum. S interpretací hudby se lidé setkávají už od školního věku v podobě hudební výchovy, která ovšem žáky nestačí představit všestranné informace o hudbě, jak by bylo třeba. Věk mezi 15. a 19. rokem života je nejdůležitější pro vyhranění a zařazení do řad hudebního publika.

3.8 Péče o publikum

Péčí o publikum rozumíme důležitost upozornění na to, že jsou a důraz na veřejné poděkování za to, že navštěvují kulturní akce. Prokazuje se to například průvodním slovem na koncertě, tištěným programem v divadle, které ovšem málokdy obsahují rozsáhlejší informace o díle a jeho tvůrcích. Tím se lehce opomíjí možnost ovlivnění publika k dalšímu navštěvování jiných her od stejných autorů.

Závěrem by bylo dobré upozornit na to, že bez publika, a to jak jeho stálých či občasných návštěvníků, by nebylo možné uskutečňovat tolik rozdílných hudebních produkcí, uvádění děl a uskutečňování výtvorů autorů, kteří právě pro publikum tvoří. I ne úplně díla posouvají

úroveň společnosti a tvůrců stále kupředu k lepším a kvalitnějším. Ovšem to už je na zájmu a vyspělosti publika.

4 Bibliografie

HENCKMANN, Wolfhart a Konrad LOTTER. *Estetický slovník*. Vyd. 1. Praha: Svoboda, 1995, 229 s. ISBN 8020504788.

PEČMAN, Rudolf. *Gracian Černušák a otázky české hudební historiografie, kritiky, lexikografie, pedagogiky a výchovy hudebního publika: Hudebněvědná konference*. Brno 7. - 8. prosince 1982. Brno: Svaz českých skladatelů a koncertních umělců, 1983, 110 s.

Kolektiv autorů a konzultantů. *Malá ilustrovaná encyklopedie*. Praha: Encyklopedický dům, spol. s r. o., 1999, 1213 s.

Typologie a klasifikace v sociologických výzkumech. Vyd. 1. Praha: Svoboda, 1989, 339 s.